

Luopumistuki 2015–2018

Maatalousyrittäjien eläkelaitos

Mela-turva

- Työkyvyn alennuttua
 - Mela-sairauspäiväraha
 - Tapaturmakorvaukset (MATA)
 - työaika
 - vapaa-aika
 - Kuntoutus
 - Työkyvyttömyyseläkkeet
- Maatalousyrittäjätoimintansa lopettavalle
 - Luopumistuki
- Iän karttuessa
 - Osittainen varhennettu vanhuuseläke
 - Vanhuuseläke
- Perheelle
 - Perhe-eläke leskelle ja alaikäisille lapsille
 - Ryhmähenkivakuutus
- Lomituspalvelut
- Työhyvinvointi- ja työturvallisuustyö

Luopumistuki 2015–2018

- Jatkoa aikaisemmille järjestelmille
- Lain tavoitteena parantaa maatalouden rakennetta tukemalla maatalousyrittäjiä, jotka luopuvat pysyvästi maatalouden harjoittamisesta
- Luopumistavat
 - Maatilan sukupolvenvaihdos
 - omistusoikeus siirrettävä luopujalta luovutuksensaajalle
 - mahdollinen tietyin edellytyksen myös maatalousyhtymissä ja maataloutta harjoittavissa yhtiöissä (AY, KY, OY) , etukäteissuunnittelu tärkeää
 - maatilan jakaminen tai luovutus erikseen viljeltäväksi on tietyin edellytyksin mahdollista (mm. maatilan elinkelpoisuusedellytys tavanomaista tiukempi)
 - Sukupolvenvaihdoksen kaltainen maatilan koko peltomaan luovutus lisämaaksi lähisukulaiselle
 - Porotalouden sukupolvenvaihdos tai lisäporoluovutus

Maatila

- Tuotantorakennukset ja pellot käsittävä tilakokonaisuus
 - jolta haettu viljelijätuet
 - jota verotetaan yhtenä kokonaisuutena
 - josta MYEL-vakuutus
- Maatilan kaikista pelloista tulee luopua
 - tarkastellaan kolmen viimeisen vuoden aikana ennen luopumista viljelyssä olleita pelloja
 - poikkeuksia ns. pirstomissäännösten puitteissa
 - luopuja voi pidättää itselleen 2 ha peltoa omaan käyttöönsä
 - alalla ei saa harjoittaa kaupallista maataloutta

Luopuva maatalousyrittäjä

- Täyttänyt 58 vuotta
 - varsinainen ikäraja 60 vuotta
 - mahdollisuus luopua kahta vuotta ennen ikärajan täyttymistä
- Harjoittanut maataloutta viimeiset 10 vuotta
- MYEL-vakuutettuna viimeiset 5 vuotta välittömästi ennen luopumista
- Ei entuudestaan MYEL- tai KEL-eläkkeellä
 - perhe-eläke, osatyökyvyttömyyseläke, kuntoutustuki eivät estä luopumistukea
- Lopettaa maatalouden harjoittamisen ja metsän hankintatyöt
 - vapaaehtoinen MATA-vakuutus, jos työskentelee perheenjäsenenä
- Vähentää muut ansiotulot alle 728 €/kk (v. 2018 taso)
 - luopumistuen maksu alkaa, kun muut tulot jäävät alle rajan
 - uinumisaikana ei ansiotulorajaa
 - ei voi toimia maatalousyrittäjänä
 - voidaan MYEL- ja MATA-vakuuttaa perheenjäsenenä

Uinuva luopumistuki

- Luopumistuki voidaan myöntää uinuvana, jos ikäedellytys ei täyty
- Uinuvaan luopumistukeen ovat oikeutettuja
 - nuorempi puoliso ja yhtymän sisarusosakas, jos vanhemmalla puolisoilla/sisarusosakkaalla on oikeus luopumistukeen
 - maatalousyrittäjän leski ja täyttä MYEL-työkyvyttömyyseläkettä saavan puoliso
- Aikaisintaan viisi vuotta ennen varsinaisen ikärajan täyttämistä
 - uinuva luopuja on täyttänyt luopumishetkellä 55 v.
- Luopumistuen maksaminen alkaa aikaisintaan varsinaisen ikärajan täyttymisestä lukien

Maatilan sukupolvenvaihdosjatkaja

- Luopumishetkellä alle 40-vuotias
- Riittävä ammatillinen pätevyys
 - jos ei täyty luopumishetkellä, koulutus hankittava kahden kalenterivuoden aikana luopumisesta
- Sivutulot alle 60 000 euroa/vuosi
- Sitoutuu viljelemään maatilaa ja asumaan tilalla tai tilan läheisyydessä
 - niin kauan kuin luopujalle maksetaan luopumistukea
 - **aina** vähintään 5 vuotta
- Jos tila luovutetaan kahdelle jatkajalle yhdessä viljeltäväksi, molempien tulee täyttää kaikki ehdot ja lisäksi sitoutua pitämään maatila jakamattomana sitoumusajan
 - poikkeuksena puoliset: toisen on täytettävä kaikki ehdot, molempien on annettava maatilan jakamattomuussitoumus

Sukupolvenvaihdosjatkajalle muodostuva maatila

- Taloudellisesti elinkelpoinen
 - yritystulo 15 000 euroa/vuosi /luovutuksensaaja
 - avioparia pidetään yhtenä luovutuksensaajana
 - yritystulosta vähintään 12 000 euroa/vuosi maataloudesta
 - poistot vähintään 5 000 euroa/vuosi
- Täyttää ympäristöä, hygieniaa ja eläinten hyvinvointia koskevat vaatimukset
- Tilan kehittäminen luopumista seuraavien kolmen vuoden aikana, jos ehdot eivät täyty luopumishetkellä
 - toteutettavissa oleva kehittämissuunnitelma luopumistukihakemuksen liitteeksi

Sukupolvenvaihdoksen kaltainen lisämaaluovutus

- Maatilan koko peltomaa luovutetaan yhtenä kokonaisuutena
- Luovutuksensaaja
 - omalla maatilallaan maataloutta harjoittava luopujan lähisukulainen
 - on jo aikaisemmin saanut aloitustuen hankkiessaan toisen maatilan
 - alle 50-vuotias
 - pakollinen MYEL-vakuutus voimassa
 - sitoutuu viljelemään maatilaa
 - niin kauan kuin luopujalle maksetaan luopumistukea
 - **aina** vähintään 5 vuotta
- Luovutettavien peltojen etäisyys enintään 20 km luovutuksensaajan talouskeskuksesta
 - etäisyys lasketaan maatalouskoneilla kulkukelpoista tietä pitkin
 - luovutuksensaajan maatilan peltoala kasvaa vähintään 2 ha

Porotaloudesta luopuminen: Yleistä

- Ikäraja 57 vuotta
- Luopumistavat
 - Porotalouden sukupolvenvaihdos
 - Lisäporoluovutus
- Aviopuolisoiden on pääsääntöisesti luovuttava samanaikaisesti porotalouden harjoittamisesta
 - eriaikainen luopuminen on tietyin edellytyksin mahdollista, jos puoliset ovat harjoittaneet pelkästään porotaloutta
- Uinuva luopumistuki samoin periaattein kuin maataloudessa (52 vuotta luovutuksen tapahtuessa)
- Luopujalle voi jäädä enintään 6 poroa omatarvekäyttöä varten

Porotaloudesta luopuminen: Sukupolvenvaihdos

- Porot sekä tuotantorakennukset ja -rakennelmat luovutetaan
- Jatkajalle tulee muodostua vähintään 80 poron karja (jos luovutuksensaajia useampia, tulee kullekin luovutuksensaajalle muodostua luovutuksen jälkeen vähintään 150 poron porokarja)
- Luovutuksensaaja
 - luopumishetkellä alle 40-vuotias
 - porotalouden harjoittajaksi ryhtyvä
 - riittävä ammatillinen pätevyys porotalouden harjoittamiseen
 - sivutulot alle 60 000 euroa/vuosi
 - sitoutuu harjoittamaan porotaloutta niin kauan kuin luopujalle maksetaan luopumistukea, **aina** kuitenkin vähintään viisi vuotta.

Porotaloudesta luopuminen: Lisäporot

- Porojen luovuttaminen lisäporoiksi porotaloutta ennestään harjoittavalle poronomistajalle
- Vähintään 20 poroa luovutettava (jos luovutuksensaajia useampia, tulee kullekin luovutuksensaajalle muodostua luovutuksen jälkeen vähintään 150 poron porokarja)
- Luovutuksensaaja
 - luopumishetkellä alle 50-vuotias
 - MYEL-vakuutettu porotaloutta harjoittava poronomistaja
 - sitoutuu harjoittamaan porotaloutta niin kauan kuin luopujalle maksetaan luopumistukea, **aina** kuitenkin vähintään viisi vuotta.

Luopumistuen hakeminen ja lopullinen luopuminen

- Luopumistukea on aina haettava etukäteen luonnosluovutuskirjan perusteella
- Hakemuksen voi tehdä aikaisintaan kahta vuotta ennen varsinaista luopumisikää
 - maatilasta luopuva on täyttänyt 58 vuotta
 - luopumistukea voi hakea, jos täyttää 58 vuotta vuonna 2018
- Luopuja voi toteuttaa lopullisen luopumisen etukäteispäätöksen saatuaan jo ennen varsinaista luopumisikää
 - luopumisen voi toteuttaa "omalla riskillään" jo hakemuksen tekemisen jälkeen ennen kuin on saanut etukäteispäätöksen
- Uinuvan luopujan pitää täyttää uinuvan luopujan ikäraja (varsinainen luopumisikä –5 vuotta), kun luovutuskirja allekirjoitetaan ja hallintaoikeus siirtyy luovutuksensaajalle
 - Luopumistuen maksaminen alkaa aikaisintaan, kun varsinainen luopumisikä täyttyy

Luopumistuki alkaa

- Lopullinen luovutuskirja allekirjoitettu ja hallintaoikeus siirtynyt
- Maatalouden harjoittaminen päättynyt
 - luovuttu myös vuokramaista ja karjasta
- Luovutuksensaaja täyttää sitoumustaan
- Luopujan ikäraja täyttyy
- Ansiot jääneet alle 728 €/kk (v. 2018 taso)
 - LUTU myönnetään "lepäävänä", jos ikäraja täyttyy, mutta ansiot ylittävät rajan
- Luopujan mahdollinen kuntoutustuki päättynyt

Luopumistuen määrä

- Luopumistuki muodostuu perusmäärästä ja täydennysosasta
 - perusmäärä = MYELin mukainen työkyvyttömyyseläke
 - täydennysosa = kansaneläkkeen määrä
- Luopumistuen perusmäärää maksetaan 63-vuotiaaksi, jonka jälkeen se muuttuu MYEL-vanhuuseläkkeeksi
- Täydennysosaa voidaan maksaa 65-vuotiaaksi
 - lakkaa aikaisemmin, jos luopujalle myönnetään jokin muu eläke
- Muut eläkkeet omien sääntöjensä mukaisesti
 - vanhuuseläkeiän nousu ikäluokittain

Luopujan ja luovutuksensaajan sitoumukset voimassa niin kauan, kun luopumistukea maksetaan!